

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy óra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adhatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyesűz centiméternyi tér hirdetési ára 6 fillér. Gyárosok kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttérli cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Elvadulás.

A magyar társadalom életében az elvadulás megdöbbentő jelenségei észlelhetők. A holt saion krónikája minduntalan párbajokról ad hírt és az úgy szólván állandó pisztoly-durrannásnak és kardcsörgésnek a legtöbb esetben olyan motívum szolgál hátterül, a mi a lovagias affairek e nagy tömegét megfosztja az erkölcsi komolyság még ama csekély mértékétől is, a mit a közép-kor romantikus felfogása az u. n. lovagiasság eszmekörének idáig kölcsönzött. Mert ugyan hol van az erkölcsi komolyság legcsekélyebb mértéke abban a felfogásban, a mely a párbajt a politikai harcok kiegyenlítésének eszközeként pertraktálja? És hol van a lovagiasság szükségképpen alkateleméül jelentkező emberies érzés egyellen porszeme abban az elfajulásban, a mely a lovagias mérkőzés terét a krakélerség versenypályává teszi?

A párbaj intézménye nem ismeretlen Európa más államaiban sem. A legnagyobb rekord dicsősége azonban ebben a tekintetben Magyarországot illeti. Mintha mindazt a hiányt és elmaradottságot, a mivel a szellemi élet terén a civilizált világ többi népei után kullogunk, ezen a téren elért haladásunkkal akarnók kipótolni! Bizony nem is jól csinálták a dolgot az illetékesek, mikor erre való tekintettel, a párisi világkiállítás magyar osztályában nem állították ki pl. Zubovics kapitány urat, a kiről a napokban vivott párbaja alkalmából bizonyos bonhomióval írták a lapok, hogy 78-szor provokálta immár a kiegyenlítésre váró személyi kérdésekben a párbaj isten-ítéletét. Valószínű, hogy ez a szám imponálna annyira a Nyugat civilizációjában elpetyhüdt tömegeinek, mint felteszem a szegedi halászlé és más hasonló magyar specialitások.

De a végén — ismételtük — nem a párbaj-statisztika különben egy cseppet sem örvendetes ilyen adataiban van az ok, — a mely miatt komoly szükségessé vált, hogy a magyar társadalom elvadulásával foglalkozunk. Sokkal szomorubb és megdöbbentőbb ennél, hogy — a mint erre fentebb utaltunk már — a párbajnak ez a mániává fajult kultusza úgy kezd jelentkezni, mint bizonyos privilegizált osztályok kivételes helyzetének fenntartó eszköze vagy ami egyenesen vérlázító dolog: desperatus társadalmi existenciák felszínén maradhatóságának garanciája. Szóval a magyar társadalomnak a pár-

bajokról táplált felfogása egy szörnyűségesen silány és erkölcsellen aberratív irányában kezd jelentkezni. Egy felől arczul üti a demokratikus princípiumot, a mi legbecesebb a XII. század mindamagyaráimányai között, a melyek az új kor államéletének szegletkövét képezik. És ugyanekkor arczul üti, alapjában megtagadja azt a lovagiassági érzetet, a mely a párbajt csak mint kiegyenlíthetetlen ellentétek összehalmozódott szenvedélyek levezető csatornáját acceptálhatja.

Valóban kíváncsiak vagyunk arra, hogy a társadalomnak azok az elemei, a melyekből a „bon ton” tanítását nyelik általában az emberiség tömegei, mikor tartják elérkezettnek az időt arra, hogy tiltakozzunk a lovagiasság aegise alatt táplálkozó elvadulás további mértékét ellen? És különösen a jogrendnek azok a tényezői, a melyeknek a törvény kötelező erejébe vetett hit ébrentartását teszi hivatásuk kötelességüké, tudatára ébrednek-e annak, hogy eljött az idő a párbaj-mánia gyökereinek elmetészésére?!

Azt a hallatlan czudar állapotot, a mely a mostani holt saion tömeges párbajaiban szembe kaczagja a törvényt, igazságot és humanizmust, első sorban az az elnézésessé fajult enyhesség teremtette meg, a melyvel a jogszolgáltatás közgei a párbajhősök büntetőjogilag amugy is kiváltságos helyzetét még kellemsé tenni is igyezkettek.

Mert a párbajhősök rettenthetlen bátorságu urak ugyan, de sohasem annyira ideális rajongói a lovagiasság kultuszának, hogy megszokott életrendjüket és szabadságukat valami fatalista egykedvűséggel áldozták fel imádott bálványuknak. És a bíróságok legtöbb esetben felültek a végtárgyalásokon többnyire ingalmat esdő bárányokká szelidülő hősök pózainak s tulenyhe elbírálásban részesítették a párbajvétségeket.

Am most már csakugyan eljött az ideje az enyhesség szigorra változtatásának.

És lejárt ideje annak, hogy a királyi kegyelmet, a büntetési szigor enyhítésének ezt a különben jogos, de csak ebben a tekintetben jogos eszközét, a párbaj privilegizálásának további módjaként kezeljék, a mint ezt az előző kormányok alatt egész szemérmeltem cinizizmussal tették. Más volna a helyzet akkor, ha a társadalomban volna erő a felbujrázott krakélerség megfékezésére. De mikor napról-napra

látjuk, hogy ennek az egyensúlyt veszített társadalomnak nem áll hatalmában kivetni organizmusából az abba beszüremkedett, inficiáló kórvagyot, akkor kétszeres súlylyal nehezedik bíróságaink és a kormány vállára a kötelesség, hogy a lovagiasság czege alatt terrorizáló krakélerség erkölcsi tébolyának kényszerzubbonyt adjanak.

V. A.

Politikai hírek.

Elégtétel Darányinak. Budapesti tudósítónktól vesszük azt az értesítést, hogy az ország több törvényhatósága a legünnepesebb formában készül a méltatlanul meghurcolt Darányi miniszter mellett állást foglalni. Az a terv ugyanis, hogy az ország több törvényhatósága díszpolgárává készül megválasztani a megtámadott minisztert, a mi kétségtelenül legelőkelőbb elítélése az ellene indított hajszának.

Országos akció. Budapestről arról értesítenek, hogy az országgyűlési függetlenség és 48-as párt a nyári szünidő egy részét országos akcióra fogja felhasználni. Több megyében a jövő hónap végén szervezik a függetlenségi pártot s az országgyűlési pártokról minden szervezkedési gyűlésen képviselteti magát néhány taggal. A legelső akció Fehérmegyében lesz, a hova Kossuth Ferencz is készül. A mint teljesen felgyűgyl, több képviselő kíséretében beutazza az egész megyét, érintkezni fog a párt bizalmi embereivel s jelen lesz valamennyi szervezkedő gyűlésen. Azután Somogy megye következik, a melynek területén Kaposvárott, Marczaliban, Lengyelötön, Nagy-Atadon, Somozy-Szüben és Nagy-Bajomban lesznek nagyobb gyűlések.

Szárazon vagy vizen?

Ha már nekünk is Kínába kell mennünk rendet csinálni, némelyek szerint az a kérdés, hogy vizen, vagy szárazon operáljunk-e, avagy vízi vagy szárazföldi haderőt ültessünk a kínaiak nyakára?

Hát azt hisszük, nekünk legokosabb dolgunk az, ha szépen itthon ülünk, aztán Kína sorsát intézzük azok, a kiknek tetszik.

És tényleg úgy látszik, a mi diplomáciaink is ilyesféle nézetet vall, mert éppen most jön a hír annak, hogy szárazföldi sereget indítsunk Kínába, mert megmenteni valónk úgy sincs már, a megtorlásra nincs erőnk s van a közelebb levő hatalmunknak sokkal nagyobb, mivelhogy oda most nagy hadsereg kell, a hatalmakkal való közös eljárás és érzés nyomatókos kifejezésére pedig elég lesz a még néhány odaküldött hajó is. Hanem úgy fordulhat, hogy a hanem

ezt a félhivatalos megnyugtatót is felcsufolja. Mert ott jön nyomban a megnyugtató után az, hogy nincs tervezve a szárazföldi sereg elküldése, hanem hát a monarchának nem szabad a nagyhatalmak felszólítását ignorálni; ha tehát a hatalmak akarják, hogy a közös akcióban Ausztria Magyarország is részt vegyen, akkor Ausztria Magyarországnak nem szabad magát kivonnia. És akkor, folytatja most már az örökösödési háború korától fogva gyakran hallott hízegést: a magyarok nem fogják cserben hagyni a monarchia tekintélyét.

Mindig csak az a delibábs tekintély. Hogy koldus országunk még nyomorultabb lesz s akkor tekintélyeskedhetik gazdasága rongyaival, az nem jut a tekintélykeresők eszébe.

Végezzen akár Oroszország, mint hódításra vágyó közvetlen szomszéd a kínaiakkal; de mért akarunk mi is ezer vagy több emberéletet és megszámlálhatatlan milliókat feláldozni, a mit mit sen erő boszu okából?

Azt, hogy minő következményekkel járhat a foglalás Kínában, azt eléggé megmagyarázza a mostani mozgalmas háborúság.

A marosvásárhelyi adóhivatali sikkasztásról.

M.-Vásárhely, július 18.

Tegnapelőtt röviden megemlékeztünk a marosvásárhelyi városi adóhivatalnál fölfedezett sikkasztásról, tudósítunk kiegészítéssel ma a következő újabb részleteket közölhetjük.

Az elsikasztott összeg korántsem oly csekély, mint azt az első pillanatban hitték, a nagyobbára késedelmi kamatokon kívül a szerdán tartott folytatolagos vizsgálat már nagyobb dolgokat tüntetett ki, így kétségtelenné vált, hogy nemcsak a késedelmi kamatoknál, de a befizetett adóknál is irt be az adózók könyvecskéibe nagyobb összeget, mint a pénztári könyvbe s a különbözetet saját csejaira fordította.

Ezenkívül nagyobb tételeken is fedezték föl, így a takarékpénztárnál elhelyezve egy 500 koronás tétel szerepel, ezt egészen elköltötte, egyik ügyvéd barátja adókönyvének több lapja egészen ki van tépve s így a befizetés nem igazolható.

A sikkasztást egész könnyel végezhetette, mert semminemű ellenőrzés alatt nem állott. Ő ugyanis városi ellenőr volt. Itt azonban az a rossz beosztás van, hogy a városi pénztárnokot nem az ellenőr kontrollirozza. hanem egyik adótitst számfejtő a kifizetendő tételeket, az ellenőr pedig egész önállóan és mondatni minden ellenőrzés nélkül kezeli a városi adópenztárt. Egyik városi közgyűlésen szóba is jött, hogy ez így nem helyes. El is lett határozva egy külön adópenztárunk és ellenőri állás rendszerezése, ez azonban elmaradt mint Vásárhelyen sok egyéb: a pénzhány miatt.

kiadta a Szolnok-Dobokamegye nevezetességét. Leírta és kiadta a magyar örvédelmi harcoknak a megyére tartozó részleteit.

Tanügyi monografiája oly nagyszabású értékes munka, milyen a magyar haza egyetlen vármegyéjének sincsen.

Ez a mű a milleniumra jelent meg s azóta a vármegye községeknek részletes története megírásával foglalkozik. Ezzel is már annyira készen van, hogy az első kötet nyomtatásban is megjelent.

Nem ismerjük a sajtó alá kerülő munka terjedelmét és technikai beosztását, de egyet látni is és tapasztalunk. Ez az, hogy a megye községekben nagyon gazdag, a mennyiben az „A. B. C.” első négy betűjére 93 község esik. Ha ezt alapul vesszük, tisztában lehetünk azzal, hogy legalább is 6 kötetre fog az egész munka terjedni, suly számára közel tizenhárom kilót fog nyomni, tehát fél akkora lesz, mint a magyar nemzet közgazdasági viszonyairól Sztéryni József által, a milleniumi kiállítás alkalmából írt s a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által kiadott nagyszabású monográfia. E mellett a kiállítás mellett legalább 3500 lapra fog terjedni az egész mű.

Már most ha elgondoljuk, hogy néha, egy-egy oldalon levő két három sornyi adalék tisztába hozatala okáért heteken keresztül kell kutatni, sokszor vagy utazni, vagy levelezni, elképzelhetjük azt a sipypfusi munkát, a melyet Kádár József és lelkes munkatársai kifejtettek.

Az előszóban olvassuk, hogy a munka felosztás miképp nyert e nagyszabású műnél megoldást. A községek birtokosaira tartozó adalékok össze gyűjtésével Tagányi Károly, Réthy László, Kádár József foglalkozott. Ez utóbbi rendezte sajtó alá.

A községek hely és néprajza, a lakosság foglalkozása, egyházak, iskolák törté-

Reméljük, ez az eset befogja bizonyítani, hogy a pénzkezelés így semmit nem ér.

Vass Árpád, a sikkasztó ellenőr szombat este eltávozott lakásáról, azóta hogy mi történt vele, senki sem tudja. Vannak, a kik biztosra veszik, hogy öngyilkos lett, több körülmény azonban arra mutat, hogy külföldre utazott.

A polgármester a bűnvádi följelentést megtette ellene, a kir. törvényszék pedig köröző levelet bocsátott ki, kaucziója és vagyonára elrendelte a bírói zárt.

Vass Árpád egyike volt a társadalom kedvelt tagjainak s így esete érthető senszátiót keltett és széles körben sajnálják.

IRODALOM.

Kérelem.

F. évi június közepén az intéző-bizottság nevében szétküldöttem az előfizetési felhívásokat néhai Végli Mátyas fogarasi áll. polg. és felsőkereskedelmi iskolai igazgatónak hatrahagyott költeményre — egy példány előfizetési ára 2 kor. Minthogy ezek nagyrésze a kitűzött határidőre még nem érkezett vissza — az abban jelzett nem eszt ismételt szives pártfogásba ajánlva — ezen után kérem fel néhai Végli Mátyas kártyáit, tisztelőit, barátait és volt tanítványait, sziveskedjenek az íveket vagy az előfizetési összegeket minél előbb czímmre elküldeni, hogy a további munkálatok fennakadást ne szenvedjenek. Fogarasi, 1900. július 19-én. Grósz Frigyes felsőker. isk. tanár.

Városi közgyűlés Marosvásárhely.

— július 18.

Kedden jul. 17-én közgyűlés volt. A gyűlésre a bizottsági tagok nagy számban jelentek meg s tárgysorozatában több igen érdekes pont volt. Így első sorban az 1897 — 98 és 99 ik évi zárszámadások és ezzel kapcsolatban a városi leltár és városgazdálkodás szamadások elfogadása. Hosszas szenvedélyes vitát provokált ez az ügy, a melyben megvillantak a politikai és személyi harcok fogverei is, s végül is újra csak azt határozták, a mit ez ügyben már nem egyszer, hogy bizottságot küldjenek a vagyon állapott és számadások megvizsgálására, s a mennyiben szükségesnek mutatkozik miniszteri biztos kiküldését fogja kérelmezni. Az ellenzék erős rohammal indult a harcnak, sajnos azonban, a tüzpórbát nem állotta ki s a száma kevesebb kormánypárt dominálta a helyzetet.

A számadás visszautasítása után a tárgysorozat többi pontjai gyors egymásutánban jártak le. Így elhatározták, hogy a város főbb utcáin a mostani kövezetű járda helyett aszfaltot rakatnak s az onnan felkerülő kövekkel a mellékutakat s így első sorban a Szent-Miklós-utca napoldali sorát kövezik ki, erre vonatkozólag szabályrendeletet fogadott el a közgyűlés.

A kerékpáradó és a fekvő ingatlanok átírása után fizetendő díjra vonatkozólag kiegészített városi javaslatot elutasította a köz-

nelme, a közgazdasági és közművelődési viszonyok, statisztika, szóval minden más adat szerzője és írja Kádár József, ki egyuttal az egész mű szerkesztését és javítását részben egyedül, részben a monographia titkára Bíró Antal vármegyei főszámvérő segítségével végezte.

Ezt így egy lélegzet vételre leírni és elmondani könnyű, a ki hasonló munkával foglalkozott, tudja, hogy megcsinálni mily nehéz. Nem csak idő, kedv és türelem, de óriási lelki erő is kívánatik hozzá.

Hogy ez a lelki erő a kivitelnél nem lankadtott el, azt Kádár József szívszárogatának, e téren edzett munka képességének tulajdoníthatjuk.

Más részt tulajdoníthatjuk első sorban a vármegye jó szellemének, Bornemissza Károly báró főispánnak, ki ott volt és elől járt mindenütt, a hol nagy volt az akadály, melyet le kellett küzdeni, elől járt ott, a hol nehéz feladatokat kellett megoldani.

Az „Ellenzék” f. é. március 6-án megjelent számában tüzetesen ismertettük azt a fáradságot nem ismerő páratlan munkásságot, melyet a főispán e mű össze állítása körül kifejtett. Ez magyarázza meg a sikert, mert a főispán előjáró buzgó működése nélkül ez az örök becsú mű ily tökéletes alakban, bizony soha sem láthatott volna napvilágot.

Ki kellene, hogy terjeszkedjünk a mű részleteire is. Ámde akkor egy 564 oldalra terjedő munkának egy nagyrészt, mint történeti becsú anyagot kellene ismertetnünk, erre azonban terünk nincsen. Meg kell elégedjünk az összeállítás körvonalainak általános ismertetésével.

Minden község történelmi adatai keletkezése idejétől kezdve össze vannak gyűjtve és fel vannak dolgozva. A községeket alapítók, azokban élt és élő birtokosok, szerepet betöltött és betöltő egyének működési adatai,

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Július 20.

Szolnok-Dobokavármegye monografiája.

Szolnok-Dobokavármegye monografiájából megkaptuk a II. kötetet is.

Az első kötet a megye tanügyi történetét tartalmazza, a millenium évében jelent meg s annak idején részletes ismertetést közöltünk róla.

Ez a kötet a vármegye községeinek részletes történetével foglalkozik. Betűsorban közli a községek neveit. A községek leírása kezdődik *Alparét*-tel s a kötet *Décsé* községgel nyer befejezést.

Kilenczvenhárom község története van leírva a vaskos, 564 lapra terjedő, nagy negyedréthben velinpapírra nyomtatott könyvben. Ezek névsorát lapunk jelen számában külön czim alatt közöljük, hogy ne nyujtsunk hosszabbra e nagyrétű könyvről szóló ismertetést, melyről különben is nagyon sok elmondani valónk van.

Legelőször is a mű technikai kiállításával foglalkozunk.

Helyesnek tartjuk, hogy vastag, jól simított velinpapírra nyomtatták a könyvet. Egy ily becses munka fáradsággal összehordott anyaga legalább is ezer esztendőn keresztül kell, hogy magyarázza a késő utódoknak a magyar nemzet történetének amaz apró részeit, a melyek egyes községeknél lefolytak s a melyek nélkül nemzetünk multjáról egész, igaz és hű képet történetíróink nem adhatnának.

Azok a gép-papírosok, a melyekre hir-

lapjaink és könyveink nagyrészt nyomtatják, többnyire maró ásványi alkotórészek hozzáadásával készülnek s a bennük levő savak megemészlik a papír növényrostanyagát. E nyomtatványok papírja 50—100 év alatti, néha pár évtized alatt hamuvá válik s a rányomatott szöveg megsemmisül.

Erre való tekintettel tessük azt a jövőbe látó szakferfiak, hogy géppapírra írott, vagy nyomott művek két példányát felragasztják savmentes, rongyból készült merített papírra. Ily módon biztosítják az írást az idő előtt való megsemmisüléstől.

Legtöbbször pedig, a maradandó becsú művekből néhány példányt a nagyobb közönyvtárak részére költségesebb kiállítású, teljesen *rongyból* készült, merített papírra nyomtatnak.

A kiállítási költségekről szólva, megjegyezzük, hogy kissé költséges fényűzést látunk abban, hogy a mű elejétől végig Cicero betűivel van szedve s a jegyzetek petite betűkkel. A tiszta, szép, nagy betűk mindenestre a mű olvasását kellemesebbé teszik. Azonban az ily könyveket nálunk, fájdalom, többnyire úgy is csak azok olvassák el, a kiknek az adatokra mulhatatlan szükségük van. Ezek pedig, ha angolosan petite szedéssel, két hasábosan, s a jegyzeteket nonpareillel kapják is, úgy is áthöngeszlik. Így, lexikon szerűleg szedve, egy kötetnyi területen három kötetre menő anyag közre adható.

A vidéki nyomdának a kezdetlegessége az is, hogy a tárgyalt község neve, nincs minden oldal homlokán feltüntetve, a mi különben a további köteteknél pótolható.

Ezektől a technikai dolgoktól eltekintve, tisztelettel és elismeréssel kell adoznunk azoknak, a kik időt és fáradságot nem kímélve e kolosszális művet össze állították.

Nemcsak a vármegyének tettek ezzel

gyűlés. A kolozsvári néprajzi muzeum, a Munkácsy-alap és a tüdőbetegek sanatoriuma részére alapítványt nem tehetett vagyonhiány miatt. Volt két választás is, a mikor városi mértékhatóságok Vikol Bogdán, városgazdává id. Hints Sándort választották meg.

SHNHÁZ.

Szezon vége Marosvásárhelyt.

Mint tudósítónk írja, Krecsányi Ignác a szegedi színház igazgatója kitűnő társulattal hétfőn este fejezte be Marosvásárhelyen 10 hetes nyári seasonját. Az idei műsor dolgában nagyon változatos volt. A színi irodalom ujdonságai, remekiek kerültek színre. A színpártolás is elég változatos volt, mondhatni gyenge s Krecsányi ez évben is családottan távozott el a székelyek fővárosából. Az utolsó két előadásban Márkus Emília a budapesti nemzeti színház kiváló művésznője is fellépett és pedig vasárnap „Romeo és Julia”, hétfőn „Francillon”-ban, fellépéseivel persze sikert aratott. A társulat igen jó erőkket rendelkezik, a vidéken ennél jobbat találni alig lehet és így méltán számíthat új állomás helyén. Hódmezővásárhelyen a közönség fokozott pártfogására. A vásárhelyiek jövő évre is őszinte örömmel várják.

Panasz a kanikulára.

— jul. 20.

Szerkesztő ur kánikulában
Csak a szezon a nagy halott,
De boldog minden más halandó,
A ki szabadságot kapott.
Egyik utazik el Párisba,
Más járja a tengerreket,
És szaladgálók hírek után
És faragom a rimeket!

Údülni megy egész világ most,
Mert az egészség drága kincs, —
Én keresek hirt csak, — holott
A hirtnek, hirtre hamva sincs!
E kánikulai megleben,
Minden hirt pihen eszeden.
Csak én szaladok örült módon
És a mi nincsen azt lessem!

A színháznál a házmester ur
Olvas krajczáros lapokat,
A színházról, egy sort se tud
Csak Kiráról beszél sokat.
És a hol egykor vig zaj lakott,
Most csend van a hársak alatt,
Intendáns, titkár, don és donna,
Karmester, Kórus elszaladt.

Unalmában, — mert nincs betörés,
A rendőrség zabot hegyez,
Csirkefogó árnyas berekben,
Népsziműhöz nótát szerez.
Főispán ur és polgármester
Nyári sziesztát tartanak,
S a komoly Tanács-teremben csupán
Potrohos legyek donganak.

Valahány egylet, — nő vagy férfi —
A fülét se mozdítja meg,
Öreg pók halót szöveget a
Porosodó akták felett.
Ki tudja hol és merre járnak
A tűzoltók a dalkörök?
Mégdöbentő e némaság, hisz
A pletyka nyelve se pörög!

Szerkesztő ur az öngyilkosság
Rém gondolata környezze,
Mert minden forrás kiapadt már
Honnán az ember hirt szerez
Am ha megfontolja a dolgot
Kétségbeesésre uncsón ok
Mert sorsommal kibékülök ha
Egy kis előleget kapok.

Riporter.

melyekkel a társadalomra, a nemzeti érzés ápolására, a magyar faj erősítésére befolytak, vagy melylyel a köznök s a hazának ártottak, időrendben fel vannak sorolva.

A mint olvassa az ember a kötetet, az egyes községek múltjáról lehell a lepel, régi századok eseményei és alakjai megjelennek szemünk előtt. Látjuk a jókat küzdeni a rosszakkal, a világosság felvilágosítását a sötétség és árnyék ellen. Az eszmék és elvek küzdelmét, szemben a gonoszszaggal és árnyakkal. Tudósok, fejedelmek, országnagyok, hősök és szerepet betöltő emberek bölcsőit látjuk ringani a vármegye egy-egy elrejtett kis zugában. Rokonszenvvel kísérjük első lépéseiket, míg eltűnnek a nagyvilág zajában, csak azért, hogy kiemelkedjenek s aztán pihenni többnyire ismét visszatérjenek az ősi fészekbe, hol a gyermekkorú édes ábrándok emlékére építenek benne valamit.

Néha országos események hullámvégei és csapásai vonulnak végig a vármegyén. Ezekben a községek küzdölme, az intézők s a lakosság részvétele, áldozathozatala, szenvedése, néha együttérzése leírását talál a műben.

Érdekes részlete az egyes községek történetének az a küzdelem, melyet a magyarság az önfennmaradásért folytatott. Néha évszázakig magára hagyva egy-egy község elhalálozott. Később egy-egy erőteljesebb áramlat, néha egy-egy erős kar felszínre hozta a már-már felúlváló magyar elemet.

A könyvben előforduló községek leírásában minden benszülött szereplő, ha cselekvéseivel eredményes munkát végzett, névleg és cselekvése tüzetes ismertetésével van fel-említve és méltatva.

Bátran mondhatjuk tehát, — hogy e szép kiállítás, nagy mű *Panthéon* a vármegye nagyjainak és a közelben szerepet betöltött egyéneinek. És alig van község, a mely-

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 20.

— **Bíró Béla**, apátplébános tegnapi előtt Előpatakra utazott, a hol a fürdő már évek óta rendszeres és nagy sikerrel használja. A plébános három hetet szándékozik a fürdőn tölteni, mely idő alatt a hivatali teendőit Neurihrer Ödön első káplán végzi.

— **Br. Szentkeresztzy Zsigmond**, a kolozsvári kir. törvényszék elnöke, mint B.-Hunyadról írják, a múlt héten megvizsgálta az ottani járásbírósgy ügymenetét és kezelését. Az elnök a legnagyobb kitartással kiterjeszkedett a legapróbb részletekre is és megelégedését nyilvánította a tapasztaltak felett.

— **Személyi hir.** *Szacsay Imre* a budapesti Nemzeti Színház tragikus három napig Kolozsvárt időzik, hová minden évben el szokott jönni, hogy a temetőben fia sírját fölkeresse.

— **Közigazgatási tanfolyam Kolozsvárt.** Említettük az Ellenzék július 7-én megjelent számában, hogy az erdélyi részben Kolozsvárt és Marosvásárhelyt közigazgatási tanfolyamokat rendeznek be. A tanfolyamok egy évre terjednek és szeptember 1-én veszik kezdetüket s 10 hónapig tartanak.

Idői szeptember 1-én Kolozsvárt már megkezdődik a tanfolyam. E tárgyban a kormány részéről, az egyes városokban a szervezés keresztül vitelére lektüdtött kormánybiztos, Ruffy Pál orsz. gyűlési képviselő Kolozsvárt járt s a szervezés dolgában a tárgyalásokat megkezdette.

A szervezés érdekében a vármegye részéről a tanácskozában részt vettek: Gróf Lázár István alispán, Csiszér Gyula megyei főjegyző. A tervezet szerint 35—40 növendék vétetnek fel a tanfolyamok ama tantárgyai megtanulására, a melyeket az Ellenzék júli 7. számában már közöltünk.

A szűkebb körű bizottság tárgyalta a tanerők beosztása felett is. A vallás és közoktatásiügyi adminisztrációt Kozma Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő fogja előadni. A közigazgatási, hitelszövetkezet ügyi tantárgyakat Orbók Mór igazgató. A tegnapi tárgyalások fonalán a többi tárgyak előadására is kijelöltettek a tanerők. A kormány által a tanfolyamon részt vevők számára berendezendő internátus és táptintezet ügyében kiszállottak a Külmagyar-utczába, a tanítóképző-intézet internátusába. Ott a helyszínen Kozma Ferencz tanfelügyelő és Orbók Mór tanítóképző-intézet igazgatóval megbeszéltek az internátus és táptintezet részleteit, irányadoul vévén a tanítóképződe mintaszertü berendezését és kitűnő ellátási rendszerét.

— **Vízvezeték és a csatornázási hibák Kolozsvárt.** Kolozsvárta középkületek építői előszeretettel nyargalnak fővárosi vállalkozók után és kikerülnek a kolozsvári szakértő vállalkozókat daczára annak, hogy a kormány egyenesen megrendeli azt, hogy a helyi szakértő vállalkozó ajánlatát kell elsősorban figyelembe venni. Érzékeny károkat csinál a kolozsvári gyárosoknak és az épületek tulajdonosainak Alparé építész mérnök, a ki ezuttal is, mint említettük, a felsőbb leányiskola vízvezeték és csatornázási berendezését egy pesti cégnek adta, a kolozsvári vállalkozókat meg se kérdezték.

A főtéri r. k. egyház két palotájának vízvezetéki és csatornázási munkáját is fővárosi vállalkozóval végeztették. A felszerelés ma már egészen tönkre ment. A Budapest lakó vállalkozót többször felszólította az egyházközség a helyreállításra. Nem is válszolt Egy csomó elképzelhető kellemetlenség után az egyház most egy helyi vállalkozóval

kénytelen nagy kötéggel az idegen vállalkozó hibáit helyre hoztatni.

— **Lőgyakorlatok.** A kolozsvári 51-ik gyalogezred és a 23-ik vadászszázalaj a Szentgyörgyhegyi és Morgó nevű határ-részek közelében, az ugynevezett Fenatiale-Satului határ részben, csütörtökön, f. hó 26-án reggel 6 órátl délután 5 óráig, továbbá a Pleeska völgy közelében, attól nyugatra, f. évi augusztus hó 1-én (szerdán) reggel 6 órátl délután 4 óráig éles tölényekkel nagy távolságra lövési gyakorlatot fognak tartani.

Figyelmeztetünk mindenkit, hogy a jelzett napon a nevezett határ részekben és azok közelében ne tartózkodjék, vagy ott ne közlekedjék, mert ellenesetben, ha a felállandó katonai őrszemek daczára is ott közlekednek vagy tartózkodnak és véletlenül szerencsétlenség éri, azt magának forja tulajdonitári.

— **Választók figyelmébe.** Dr. Nagy Mór helyettes polgármester a következő hirdetményt bocsátotta ki: Az országgyűlési képviselő választók 1901. évi ideiglenes névjegyzékéi ellen beadott felszólalások felett központi választmányunk ez évi július hó 14-én tartott ülésében határozván, e határozatok az 1899 XV. t. cz. 148. § a értelmében ez évi július hó 20 átol 30 áig a polgármesteri hivatalban közszemlére kitétetnek. Mely körülmény az érdekelteknek szál a hozzáadással hozatik tudomására, hogy a központi választmány határozatait a fent jelzett időben és hivatalban a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti s azok ellen ez évi július hó 30-ig a kir. Curiahoz intézett fellebezést lehet beadni. A fellebezés a központi választmány elnökéhez írásban nyújtandó be s ahhoz új bizonyítékok is mellékelhetők.

— **Az Erdélyi Gazdasági Egylet és Darányi.** Mai postával a következő levelet vettük egyik előkelő mezősegi nagy birtokostól:

Tiszelt Szerkesztő Ur!

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ellen a már ismert oldalról intézett támadás sorra megzavallotta az ország összes gazdasági egyleteit, s az érdekelteket más gazda köröket.

És ez nagyon is rendjén van így, mert hát első sorban éppen ezek az egyletek és gazdakörök vannak hivatva véleményét nyilvánítani arról, hogy a magyar földművelésügynek ez idő szerint legfőbb intézője: Darányi miniszter az ő ismeretes párisi pohárköszöntőjével rászolgált-e valóban azokra a kíméletlen támadásokra, melyekben a kereskedelem és pénzügy legelterjedtebb sajtó organuma részesítette.

És mindazok a szakegyletek, melyek első sorban vannak hivatva véleményét alkotni maguknak a szakminiszter működéséről s az általa képviselt gazdaságpolitikai irányzatokról, s ha ezek az egyletek tüntető módon veszik védelmükbe a megtámadott minisztert, akkor az ország közvéleménye is tájékoztatást szerezhet magának arról, hogy a Darányi gazdaságpolitikai elvei hasznosak-e a magyar gazdasági érdekekre nézve, vagy pedig a Pester Lloydnak van igaza, a mely kárhözható ítéletet mond a miniszter agrárpolitikai eszméiről?

Az erdélyi részek legnagyobb e remű szakegylete az Erdélyi Gazdasági Egylet ugylátszik még mindig nem látja elérkezettnek az időt, vagy nem lát elég okot fennforogni arra nézve, hogy az erdélyi részek gazdaközönségét ebben a nagyon is jelentős kérdésben tájékoztassa a felől, hogy a Darányi miniszter működése és nézetei

tényleg károsak-e a magyar gazdasági életre és ezért méltán érik azok a vádakat, a melyekkel bizonyos oldalról illeték.

Ugy tudom, az Erdélyi Gazdasági Egylet a napokban választmányi ülést tart. Am semmi nyomát nem látom annak, hogy ezt a kérdést napirendre hozná s abban állást kívánna foglalni. Már pedig mi erdélyrészi gazdák nagyon jól tudjuk, hogy mivel tartozunk a Darányi miniszter gazdasági működésének s azt is tudjuk, hogy mint az erdélyi gazdák érdekeinek hivatott képviselője: az Erdélyi Gazdasági Egylet köteles volna szavát hallatni ebben a dologban.

Nem hiszem, hogy valamelyes magassabb, vagy rejtettebb politikai momentumok játszanak szerepet abban, hogy az egylet mélységesen hallgat erről a jelentős kérdésről, de nekem legalább az a véleményem, hogy ebben a kérdésben az ilyenmő politikai momentumoknak az egylet annál kevésbbé hódolhat meg, mert az egylet tartozik azzal az őszinteséggel a gazdaközönséggel szemben, hogy nyíltan lépjen ki és foglaljon állást jobb meggyőződése szerint.

Elvárjuk, hogy az egylet mihamarább megteszi ezt a lépést s ezzel a gazdaközönséggel szemben megillető kötelességét teljesíteni fogja.

Egy nagybírtokos.

— **Bálneológiai kirándulás.** Az E. K. E. bálneológiai szakosztályának tagjai a nyár folyamán az összes erdélyi fürdőket megfogják látogatni, hogy tapasztalataikról a szakosztálynak és illetve a belügyminiszteriumban alakított fürdőtanácsnak jelentést tegyenek. Az első-ilyen kirándulás most vasárnap lesz Előpataki fürdőre.

— **Uj E. K. E.-tagok.** A nagyenyedi szépen lefolyt közgyűlés alkalmából mintegy 50 új rendes tag lepett be az egyesületbe. Többen régi 30 forintos alapítványukat kiegészítették 100 frtra. Így öv. Nedorozsák Jánosné egészítette ki néhai férje alapítványát 100 frtra és hasonló képen id. Zichy Nep. János Budapestről.

— **Album Czetz tábornoknak.** Említést tett a kolozsvári orsz. történelmi ereklje muzeum arról, hogy Czetz tábornok részére a még élő 6-eg bajtársak kabinet fényképeiből egy albumot állít össze. Ez albumhoz szükséges képek beküldésére felhívást tett közzé a muzeum.

E felhívásnak nyomán a nagydők egyik rendkívül kiváló és derék katonája jelentkezett elsőnek, a ki ezeltől 51—52 évvel mindig első volt a tűzben is.

R. Antos János tábornokai alezredes Abonyból küldte az alábbi sorokat.

Nagyságos Kuzsók István Urnak Kolozsvárt.

Ugy értesültem, hogy Czetz János tábornok régi pajtásomnak, barátomnak — székelő-földimnek szándékoznak egy albumot küldeni. E czéla mellékelem saját arcképemet.

Mircz 1848—49. honvéd őrnagyolt van egy czukor szelence fából faragva — mit a boldogult Josefstad'i fogóságban faragott s édes anyámnak ajándékozta, ki azt élte végig használta. Kérdezem: hajlandó ezt az ereklje muzeum elfogadni? — Ha igen, akkor szívesen elfogom küldeni.

Történelmi halálom esetén én is ugy fogok rendelkezni, hogy némely eredeti okmányokat hagynék a muzeum számára, ha jóknek méltóztatik látni. Fogadja Nagyságod kitűnő tisztelem őszinte nyilvánítását.

Abony, 1900. júl. 18.

Antos János.

Az ereklje muzeum egy szép levélben közönte meg a nagy idők daláljának szép ajánlatát s kérte a tárgynak beküldését.

— **Hitelszövetkezetek ismerete.** Községek szorgalmas népének boldogulási alapja manapág a szövetkezet. Szövetkeze-

tekkel azonban csak ugy lehet előnyösen használni a népnek, ha a vezetők a szövetkezetek hálózatát, szövetvényeit, alkalmazásának módját és előnyeit tüzetesen ismerik. A községekben a szövetkezetek számlainak gőzpontját a tanító, a lelkész és a körjegyző tartja a kezében. Ezek képezik a falu intéző férfait. Ezek közül a kolozsvári theologiai intézet hallgatói, tehát a leendő református papok, valamint a kolozsvári tanítóképző-intézet növendékei rendszeres kiképzésben részesültek Orbók Mór igazgató részéről. Ezentul a leendő körjegyzők is foglalkoznak képzéssel a hitel szövetkezetek szervezéséről és így a községek intézői Kolozsvárt e fontos társadalmi szervezetről alapos kiképzést nyernek.

— **Az E. K. E. közgyűléséhez.** Az EKE közgyűléséről hozott tudósításunkból az uponan választott választmányi tagok névsorából tévedésből kimaradt a választmányának egyik legbuzgóbb s legtevékenyebb tagja: Vuchetich Sándor kir. posta-távírási igazgató, a ki a közgyűlés az alkalommal nemcsak egyhangulag s lelkesedéssel megválasztott, hanem buzgó érdeklődésért egy-szersmind köszöntet is szavazott neki.

— **Petróleumforrás Magyarországon.** Homonnáról jelentik, hogy a galicziai határtól mintegy negyven kilométernyire, Izbugya-Radványban bőséges petroléumforrásra akadtak.

— **Szolnok-Dobokamegyei községek története.** A szolnok-dobokamegyei monografiának most megjelent kötetében a következő községek leírása fordul elő:

Alparét, Ambrus, Antos, Apanagyfalva, Aranyos-Szent-Miklós, Aszó, Árokajla, Árpástó, Bába, Babos, Bacza, Bagófalva vagy Mélypatak, Balázsszeg, Bálványosváralja, Bálványosvár, Bachunaleke, Baton, Beke, Bályegyalja, Benete, Berencze, Berketelke, Berhelen, Bezdéd, Bicsu, Blenkemező, Blesény, Boda, Boerfalva, Boerpatika, Bogátló, Bogáta (magyar), Bogáta (oláh), Bocznayros, Borkut, Boroszló, Borszó (kis), Borszó (nagy), Borzás (magyar), Brozskut, Bődöd, Bődön, Böktelek, Braczká, Bassenfalva, Brébáfalva, Bréte (puszta), Bréte (szász), Bucskatelke, Budafalva, Buny (mag.), Bujdó, Buza, Buzamező, Búdospataka, Csaba, Csabaujalja, Csátán, Csáka, Csáki-Gorbó, Csaszári, C eh, Csépnátelek, Csernéfalva, Csernek, Csicsó, Csicsófalja, Csicsó-Györgyfalva, Csicsó-Hagymás, Csicsó-Keresztur, Csicsó-Mihályfalva, Csicsó-Polyán, Csicsó-Ujfalva, Csobánka (alsó), Csobánka (felső), Csoboló, Csókás, Csokmány, Csövény, Csurány, Czege, Czegő (szász), Czente, Czika, Czoptelke, Dánpataka, Darvas, Deáki, Debrecezen (kis), Debrek (kis), Debrek (nagy) Décsen (magyar).

A könyvben levő képek sorozata a következő:

Alparét keleti része, Apaffy fejedelem, Apanagyfalva keleti része, Babai szoros, Bálványos várhegy, Bálványosváraljai ref. templom, Bálványosváraljai ref. temp. belseje, Bálványosváraljai ref. temp. ablaka, Bista György, Berenczei gr. kel. templom, Bethleni ev. ref. templom, Bethlen nagyközség, Búdospataki fürdő, Csáki-Gorbó, Csáki-Gorbó kastély bejárata, Csicsóvár romja a Magurával, Csicsóvár alatti malomkőbánya, Csicsóvár 1866-ban, Deési ev. ref. templom, Kővár, Martinuzzi György barát, Nagy-Debekreki gr. kath. templom, Nagy-Debekreki román népviselet, II. Rakóczy Ferencz fejedelem, II. Rakóczy György fejedelem, Szent László, a mint megszabadítja Kéréslen a nagyváradi püspök leányát, Szent László denárja.

Családi cimerek: Apanagyfalvi Apaffy-család cimere, Sászegi öli Balogh cs. cimere, Pelsőczy Bebek-cs. cimere, Bethleni gr. Bethlen-cs. cimere, Zabolai Mikes cs. cimere, Szászszekői Nagy-cs. cimere, Csebi Pogány-cs. cimere, Aranyemezei Rav szcs. cimere, Farczádi Simó cs. cimere, Deésfalvi Simon-cs. cimere, Csicsópojáni Stercsalád cimere, Csicsó-ókereszturi Torma-cs. cimere, Czegei és Szentgyeddi Wass-család cimere.

A műről részletes megemlékezést közöl lapunk mai tárczája.

végrendelet megvan. Az ő hite olyan tántoríthatlan és komoly, hogy engem is meggyőzött róla.

Madam Suarez csudálkozással nézett fel. — Mercedes, te is azt hiszed, hogy a szegény sir Cyril hagyott végrendeletet és hogy az Broomban van?

— Igen mama — egész szívemmel — volt a komoly válasz.

— Akkor mikenpen magyarázod meg, hogy az nem került elő? — Ugy látszik, hogy minden kigondolható helyen keresték. Lady Laurayne is segítségükre volt: a Vikárius, az ügyvéd, Konstansz maga és a kik érdeklődtek, mindnyájuknak szabadságukban volt keresni azt ott, a hol akarták; senkit sem tartoztattak vissza. Ha sir Cyril hanyag gondatlansággal tette volna el, meg kellett volna, hogy találják, annyi szemnek nem kerülhetne volna el a figyelmét.

Nekem az a véleményem, hogy sir Cyril saját maga semmisítette meg.

— Mama, nem gondolja lehetségesnek, hogy más valaki semmisítette meg? kérde Mercedes.

— Nem edesem. Olyan gongolat soha sem jutott eszembe. Ki lett volna oly gonosz cselekedetre képes?

— Eppen ez a kérdés, hogy ki tehet-e? En csupán csak sugalmazom. Lehet, hogy megsemmisítették vagy elrejtették. Konstansz azt gondoja, hogy olyan helyre van elrejtve, melyet lehetetlen megállni.

— De edesem, ki által? Ki merészné olyan kockázatának tenni ki magát? Te tudod, hogy ez komoly dolog.

Némely emberek nem számítják azt a veszélyt, melynek kiteszik magukat, midőn nagy nyereségre számítanak. De mama, nem tartod valószínűnek, hogy a Sir Cyril végrendelete Broomban még mindig meg van?

(Folytatása következik.)

utat, mint Londonnak az egyik részéről a másikhoz. En felajánlottam, hogy megtanulni.

— Hogy van Konstansz? — kérde az anyja.

— Ő jól van. Midőn oda mentem, szorgalmasan dolgozott, egy festményét végezte be. Ő egy igazi művész; a virágai oly természetesen, finom színezetűk oly tökéletesen van utánozva, hogy majdnem önkénytelenül nyujtottam ki a kezemet, hogy az előttem levő bokrétkából egy liliumot kivégek. A nap süttött és miután oly szép tiszta idő volt, rábeszéltem, hogy jöjjön ki velem a parkba és a saját mondja szerint beszélje el a történetét és e szép napnak a legszebb óráit annak a meghallgatásáért töltsöm.

— És minő következtetésre jutottál? kérde az anyja.

— Arra, hogy ez a legkegyetlenebb igazságtalanság, mit valaha hallottam! válaszol a leány tüzzel.

— Nekem is az a véleményem — mondá Madame Suarez. Örülök, hogy egy véleményen vagyunk.

Későbbben ugyanazon este, Madame Suarez és a leánya egyedül ültek a szalonjukban. Az ablakok nyitva voltak, a csipke függönyök félre huzva és a friss levegő szabadon ment be, a kertben levő virágok és az ablakok körül csüngő rózsák illatát bevive.

A kocsik távoli zöngései hallhatták és a Madame többször sohajtott, amint a nagy világ város ezerféle örömeire és élvezeteire gondolt; de Mercedes arra kérte, hogy egy csendes estét töltsenek együtt otthon, mert beszélni akar az anyjával és az anyja amár nem szivesen, de a szokott kedves modorával beleegyezett. Most azonban Mercedes hajlandóbbnak látszott gondolataiba merülve hallgatagon ülni — mint beszélni.

nek leírásában egy-két jelentékenyebb szereplővel ne találkozunk.

Mindjárt a kötetben előforduló első községben, Alparét leírásában megtaláljuk, hogy ott született *Ferencz József unitárius püspök*.

A további községekben a Bethlenek, Bá-lyak, Mikesek, Tornák, Wass grófok és sok-sok ezerre menő egyén szereplésének, a közéletre való befolyásának leírásával foglalkozunk.

Lapozgatva e könyvet, önként merült fel a kérdés, vajon az utódok azzal méltánálással fogadják e eme monografiát, mely elődjük működése emlékét a jelen és jövő nemzedékének átadja, a milyen lelkesedéssel, kitartással és nagy buzgalommal dolgoztak azon Bornemissza Károly báró főispán előjárása mellett az összeállított férfiak, kiknek e működése valóban, méltó a vármegye hálájára és az ország elismerésére.

Szemlélő.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A *Lauri szerzőjétől*.

Az „Ellenzék” részére fordította: **AMICA.**

XX.

(Folytatás.)

(38)

— Konstansz nem ilyen — folytatá Mercedes, de aztán, midőn valakinek nagy tehetsége van, a kisebb tulajdonságok szenvedhetnek. Ő, ha kilép az ajtajából, tehetetlen. A vasutak hálózata megzavarja és pincs fogalma, hogy és akárol délre, vagy keletről nyugatra, hogy juthasson. És ő nem tud ugy utazni, hogy valami tévedést ne csináljon.

Ő azt mondja, hogy sokkal könnyebb volna az indiai nádasok között megtalálni az

Hirdetések.

220 hold

jó minőségű tagosított birtok lak- és gazdasági épületekkel, Kolozsmegyében több évre haszonbérbe adandó, esetleg örök áron eladó!

Ajánlatok kéretnek „Beccület” jelige alatt e lap kiadóhivatalába címezve. 690. 1—3

Kiadó lakások

Kolozsvárt, Nagy-utca 5. és 7. szám alatt 3 és 4 szoba, fürdő-szobával és vízvezetékkel ellátott kényelmes lakások kiadók!

Eladó egy 4 szoba elő- és fürdőszobából stbbiből álló családi ház 200 öles kerttel. Bővebbet a házmesternél. 654. 4—30.

Kerestetik

20 kupa tej napi átvételre.

Czim a kiadóhivatalban.

692. 1—1

Erdélyi vörös asztali, csemege és nemes carbenet borok
TEUTSCH B. JÓZSEF cs. és kir. udvari szállító segessvári pinczejéből mindenütt kaphatók.

Egész hordó vételnél közvetlenül Segessvárról lesz elszállítva.

Kértek a czégnomattal ellátott eredeti dugaszolásra figyelemmel lenni. 659. 4—14

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére csóbulalmak és folyások ellen.

Santal-Egger

Mindazon esetekben, ahol a Santal-Egger orvosság javasolva van, a legcélszerűbb és legjobb a alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetnek. Egy üveg ára 1 ft 50 kr., postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 ft 70 kr., 2 üveg 3 ft 20 kr., 3 üveg 4 ft 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. szám. 204. 20—20. Kapható minden gyógyszerárban.

DÚS VÁSÁRTEKÉ
BÚTOR-RAKTÁR

saját készítményű szalon-, háló- és étkező-szoba, valamint konyha-berendezések, szolid és izésses kivitelben s jutányos árakon. Továbbá ugyancsak saját készítményű kárpitos- és díszítő-munkák, valamint szobor- és szobor-alkotások, mint galériák, szobor-alkotások és kiegészítések. Az árak, melyek szerint árak: átlagosan 12 korona, vastagabbak 20 korona. Készletek mindenkor bővebbek.

Erzsébet Anna mű-, építési és bútorgyártás gyárában Győrfehérvárról. Képes árjegyzék 1 korona (vagy visszaküldés) ellenében.

Fontos minden háziasszonynak!

Legjobb ugorka besavanyítására:

ACETINE

10-szeres csemege-csészészet.

10 deka „Acetine”-ből 1 liter finom, erős, zamatos csemege-csészét készíthető.

10 deka „Acetine” ára 20 fillér. Kapható minden fűszerüzletben. 680. 4—10.

Tavaszi és nyári idény 1900. Valódi brünni szövetek.

Egy szelvény 3-10 mtr. hosszú, teljes uri öltönyt, (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak 470. 16—20.

Egy szelvényt fekete szalon öltönyhöz 10 ft, valamint felöltő-szöveteket, turista-lodénokat, legfinomabb kamarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szolidaságáról jól ismert posztógyári raktár.

SIEGEL-IMHOF BRÜNNEN.

Minták ingyen és bérmentve. Minták szállítási díj 10 ft. Magán-telek előnyei: szöveteket közvetlenül fennitől a gyárhelyszínről rendelni lehet.

Folies Bergé mulató az Ujvilágban.

Naponta variete előadás szendvics és családias műsorral!

Ma fellépte újonnan szerződött tagoknak!

Kaczér Erzsébet excentrique.

Villányi Ilonka ének és táncosnő.

Pont 10 órákor: A mimikus. Kötő bohózat.

Kacagató.

Még csak rövid ideig:

THE FILIPPIS grotesk és táncművészek.

Azonkívül fellépte a 15 tagból álló művészcsapásának.

Kezdet 8 órákor. Belépő díj 1 korona.

Számos látogatásért esd

Back Soma

Rienzi Mariska

impresszário.

igazgató.

382. 1—1.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

KOZEL F. JÓZSEF

kályhakaraktárban
Kolozsvárt, Unio-utca 20. sz. (Redoutal szobában)
állandóan 300—400 darab kályha készíten van, melyek úgy szépek mint minőség tekintetében felülmúlhatatlanok s az eddig teljesített nagyobb megbízások teljes biztosítékot nyújtanak arra, hogy a nagyközönség további megbízásai is ép úgy mint azelőtt a legnagyobb szakértelem és pontosság mellett fog eszközölni.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos
Gyár-utca 8. szám.
elvérell mindenféle asztalos munkát és fapadoszatot.

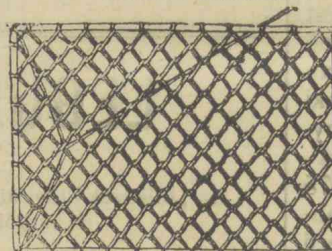
Nagy raktárt tart:

kitűnő minőségű, gőzben szárított

Parkettekből!

Telefon 136.

Jó munkáért kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi sodronyszövet fonat- és szitaárú gyára Kolozsvárt Torda-utca.

Klaszovitt György

szíj- és nyereggyártó
Kolozsvárt, Unio-utca.
Ajánlja mindennemű finom bőr- és csizma-alkotásokat, lovagló- és kocsizó cizmeket minden kivitelben. — Nagy raktár, szolid árak mellett.

Első egvedűli magyar zongoragyáros Thék Endre. Főraktára: Budapest, Üllői-ut 66. a gyárban; főraktára: Kolozsváron, Unio-utca 12. Farkas Ödön igazgatójánál.

Unio-utca újdon-sága!!!

Műjég, kitűnő tej, vaj és aludt-tej csarnokomból házhoz szállítok megrendelés folytán jéggel együtt a fenti cikkekkel. Szíves rendeléseket kér: Pén-tek J.-né tejcsarnok tulajdonos.

Eisele József

rész-, érczmű- és gőzkazán-gyár Budapest, V., Külső Váci-ut 138.

Pollák Samu

aszfalt és ozementipar vállalata, ozementlemez és műkőgyára Kolozsvár.

DEMJÉN ÁGOSTON

műlakatos gyorsan és pontosan teljesít mindenféle Lakatos munkákat, saját szabadalmazott ablak-záróit szellőző készülékekkel, függöny-horgait különösen ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező feltételekkel nyerhető. Fővilágosítást ad szivességből Gerő A. volt tktári igazgató Budapest VII. Nefelejst-utca 8. szám.

Varga Pál
cimbabom-gyártónál megjelent cimbabomokból 1 hét alatt tanító segélye nélkül megtanul cimbabomozni bárki, melyet üzletben vásárolt cimbabomhoz ingyen adok. Budapest, VIII. Rókk Szilárd-utca 3. szám. — Cimbabomokról képes árjegyzék ingyen.

„Municipia”

kiadóhivatala az összes közszéki és közigazgatási nyomtatványok, könyv-, papír- és irodaszerek legnagyobb raktára Budapest, VII. Kerepesi-ut 12. szám. Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Vanszerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy Unio-utca 10. sz. a levő czipész üzletben megrendeltem csupán honi készítmény czipész-munkát találhatok, melyek úgy minőség mint kivitel tekintetében a külföldiekkel versenyképese, s a legkényesebb igényeket is kielégítendik.

Lengyel Károly czipész.

Kitűnőnek

bizonyított erős cement-falakat, menyezeteiket és folyosó boltozatokat készítek

Ifj. BERTA MIHÁLY

szobrász- és gipszöntő.

Legjobb ekék

és gazdasági gépek készítő-telepe

SIMONFFY ISTVÁN

gépgyára és vasöntője Külső Torda-utca.

Magyar fém- és lámpaár-nyár

r. t. Petroleum-lámpák, légszusz és villanyvilágítási tesztek, mindenféle fémdíszművek stb. stb. Raktár: Kolozsvárt, Wesselenyi-ut. 20.

A ki

hazai szövetből készült ruhában akar járni, az forduljon megrendelésével

Marinkiewicz Ignác-hoz, kinek szabó-üzlete Kolozsvárt, Belközép-utczában van.

Igaz, hogy még sok mindent nem lehet idehaza kapni, de a mit csak lehet, az

fűszer-üzletben

mind található lesz.

Benke Dezső.

Naponta friss gyümölcsök.

A legjobb hust

Benigni Sámuel

fővárosi üzletben

lehet kapni, a hol mindennemű füstölt hús is kapható! Postai megrendelés azonnal teljesítettik.

A kinek építetténi valója van, az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos

építőmesterhez, Külmonosor-ut. 82. sz. Tervezéseket, költségvetéseket ugyanott.

A ki

Kolozsvárra jön, szálljon Nagy Gábor elsőrangú „Központi Szállodájába”, a hol pontos kiszolgálás mellett tiszta vendégszoba, kitűnő étel és valódi bor kapható.

B. Bak Lajos

épület- és bútorgyártó

Kolozsvárt.

Gyári üzemre berendezett műhelyéből kikerült tárgyak kiállításokon elismerést érdemeltek! Az árak szolidak.

Solymosi Olivér állam-igazgató

segélyezett gépgyár és vasöntője Kolozsvárt.

1868 óta áll fenn. Készít gépeket, gazdasági eszközöket gondos kivitelben, szolid árak mellett. Gyárában közel 100 szak-képzett székelymunkás dolgozik.

A m. kir. posta és távirat igazgatóság rendes szállítója

Gergely Kálmán

kocsigyártó Kolozsvárt, Kültorda-utca 27. szám. Új kocsik készíten.

Magyar vitorla-vászon- és kender-gyár

Salzmann és Társa Budapest, V., Nádor-utca 20. Nyers- és vízmentes-ponyvák, zsákok, vatirvaszon stb. Csak nagyban.

Spannraft György

mech. kötszövődje Kassán. Készít férfi-, női-, gyermek harisnyákat, vadász szárazakat, keztyűket, térd-melegítőket. Kapható egyedül a készítőnél.

Legjobb jégkötők

10 fttól 200 fttig

nálam kaphatók, valódi helyi ipari!

Árjegyzékkel díjtalanul szolgálók.

Seemann J.

N.-malom-utca.

Vízvezeték,

csatornázás, kutszivattyúk, tűzőltő felszerelések, fűdőberendezések tervezése és készítése hazai anyagok felhasználásával

Bányai Kálmán és Társai

Kolozsvárt, főter 18.

Telefon 324.

Minden háziasszony

szíves figyelmébe: „Stella” linoleum szobapadlóház felülmúl minden e célra eddig használt festéket, hígsgátló fogva a leg-takarékosabb, színe tartós és el-jentálló. Kapható minden helyi fűszer és vaskereskedésben. — „Stella” vegyszert gyár Lederman D. Budapest, VII. Do-hány-utca 81.

Frank Henr. Fial

pótkávégyárosok, gyárak: Kas-sán és Zágrábban. — Valódi „Frank” kávé-pótlék, kapható az ország minden jobb fűszer-kereskedésében.

Medgyesfalvi likör-, rum- és oognagyár

Marosvásárhely. Ajánlja francia módon gőzle-párolás útján készült creme-li-kőjeit. Saját szilvium, seprő és törköly-főzde. Kitűnő rumok. Különlegesség: „Assam-Rum”, legkitűnőbb thearum. Árjegyzé-kek viszontelárusítók részére in-gyen és bérmentve.

Keresztényfalvi agyag-áru-gyár részvénytársaság.

Keresztényfalva, (Brassó). Újon-nan berendezett és nagybottolt gyárában kitűnő minőségű kő-agyag- és chamotte-árakat fő-képen vízvezeték- és csatorná-zási csöveket, kémény-rakványo-kat és más építkezési cikkekkel, vályukat stb.; mindenféle tűzálló chamotte-téglat, lemezeket, lisztés va-ko-lat-ot és egybe nagyban készítenek.

Központi fűtőesek, szellőztető-

sek, városi vízművek, csatorná-zás stb. Épületbádós-munkák, horgany-díszítmények. Vajk ö-pülő. Zellerin gyár r. társ. Budapest, Nagy-dífa-utca 14.

A Magyar Keramiai gyár

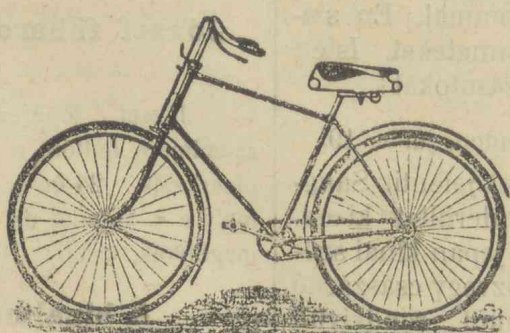
részv. társ. Budapest. Iroda VIII. József-körút 14. Telefon: 52—74. Gyárak: X., Kőbánya, Óhegy. Telefon 53—09. Ajánlja Rost Otto mérnök és a keramit feltalálójának személyes veze-tése mellett gyártott kőci ut-járda- és udvarok burkolására kitűnőnek elismert keramit kő-veit és keramit lapjait.

Hirdetések

a legolcsóbb árban

88 felvétetnek e lap kiadóhivatalában!! 80

Telephon 201. Tauffer Ferencz Utóda Kolozsvár belközép-u. 5.

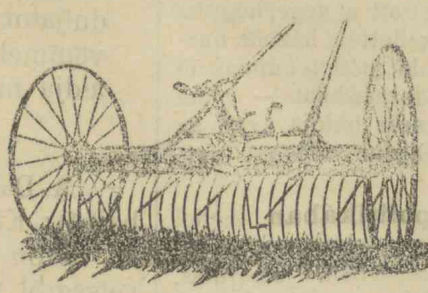

Olcsó kerékpárok.

Az idény előrehaladottsága miatt raktáromon levő összes biciklik- és felszerelési tárgyak eredeti gyári áron adom el.

A ki tehát olcsón akar kerékpárhoz jutni — használja fel ezt a kedvező alkalmat.

357. 31—0.

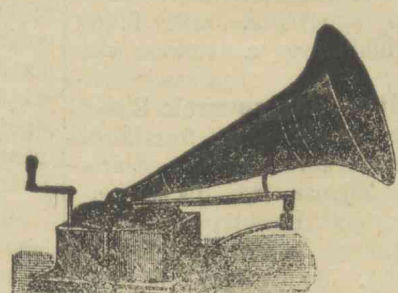

Olcsó gazdasági gépek.

Legjobb fajta szénagyújtók, fűkaszáló, arató-gépek a híres amerikai D. M. Osborne és Tsa czég gyárából.

Továbbá elsőrendű gyártmányú cséplő-gépek, rosták, Triemörk, Szecsakavágók, törökbuza morzso-lók, répvágók stb.

Uj gabonaszakók, vízmentes ponyvák legol-csóbb gyári áron.

Olcsó Phonographok és Grammophonok.

A Phonographokkal felvehető és reprodu-kálható minden beszéd, szavaltat, ének és mindenféle zene. Raktáron vannak megjátszott hengerek nagy választékban, — ugyisintén felvételre való üres hengerek.

Legelsőbbrendű Grammophonok, a zenét éneket és beszédet természetesen erővel adja vissza Grammophon hanglemezek nagy választékban.

Telephon 201. Tauffer Ferencz Utóda Kolozsvár belközép-u. 5.

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában, Kolozsvárt.